

POLSKIE RADIO

MINISTERSTWO KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

wpl.
dn. 16. 07. 2010

L.dz. 30209/10

Warszawa, dnia 30 czerwca 2010 roku

Jarosław Hasiński

Prezes Zarządu

ZJH-1255/2010

P. M. Dydo
17. 07. 2010

DYREKTOR
Departament Prawny
Dariusz Siozdek

Szanowny Pan

Bogdan Zdrojewski

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Szanowny Panie Ministrze,

Działając w imieniu Polskiego Radia S.A., w odpowiedzi na pismo DP/795/10/DU z dnia 23 kwietnia 2010 roku, przedstawiam stanowisko Polskiego Radia S.A. wobec inicjatyw Komisji Europejskiej na rok 2010 w zakresie prawa autorskiego, przy uwzględnieniu też przygotowanych przez Departament Prawny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Na wstępie pragniemy wskazać, iż Polskie Radio S.A. jako największy publiczny nadawca radiowy zamierza prowadzić działania mające na celu dotarcie do jak najszerszego kręgu odbiorców w tym przy wykorzystaniu najnowszych technologii. Z tego też względu Polskie Radio S.A. jest żywo zainteresowane prowadzeniem dyskusji i wdrażaniem rozwiązań legislacyjnych regulujących rynek w zakresie korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych. Z wieloletnich doświadczeń Polskiego Radia S.A. wynika, iż rozpowszechnianie utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a w szczególności ich rozpowszechnianie w Internecie, rozpowszechnianie w systemie on-line, w zakresie usług na żądanie, rodzi wiele problemów praktycznych, które często są wynikiem braku dostatecznych regulacji prawnych. W tym kontekście Polskie Radio S.A. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej wypracowania nowych rozwiązań w sferze praw autorskich i pokrewnych regulujących obrót tymi prawami z uwzględnieniem rzeczywistych problemów obrotu, uznając próbę poszukiwania rozwiązań za całkowicie słuszną i uzasadnioną.

Jednocześnie sceptycznie odnosimy się do możliwości ustalenia rozwiązań w zakresie prawa autorskiego, które w jednakowym kształcie i zakresie obowiązywałyby we wszystkich krajach Unii Europejskiej. W naszej ocenie koniecznym jest wypracowanie wytycznych na poziomie dyrektywy, które zostałyby wdrożone przez poszczególne kraje.

Zwracamy uwagę, iż rozważając rozwiązania właściwe dla uregulowania zasad korzystania z twórczości na wspólnym rynku cyfrowym należy szczególnie zwrócić uwagę na utwory, które objęte są ochroną (nie wygasły autorskie prawa majątkowe), jednakże istnieją poważne trudności w ustaleniu uprawnionych. Należy bowiem mieć na względzie, iż bezskuteczne poszukiwanie uprawnionych stawia pod znakiem zapytania możliwość korzystania z takich utworów w szczególności w zakresie usług na żądania lub ich rozpowszechnianie w Internecie.

Prowadząc rozważania nad możliwymi rozwiązaniami legislacyjnymi uwzględnić trzeba także niezwykle zawiły stan faktyczny i prawny zbiorów archiwalnych, które stanowią w Polsce w głównej mierze dorobek mediów publicznych. Rozwiązania legislacyjne powinny w naszej ocenie iść w takim kierunku, aby nie dopuścić do pozbawienia mediów publicznych możliwości wykorzystywania zbiorów archiwalnych, a w szczególności archiwów programowych. Jednym z możliwych rozwiązań w tym zakresie mogłaby być licencja ustawowa.

Polskie Radio SA

al. Niepodległości 77/85, 00-977 Warszawa, tel.: +48 22 645 91 10, fax: +48 22 645 59 05

e-mail: sekretariatprezesa@polskieradio.pl

Polskie Radio S.A., z siedzibą w Warszawie, adres: 00-977 Warszawa, al. Niepodległości 77/85, wpisana do rejestru przedsiębiorców KRS przez Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy KRS pod nr 0000017753, NIP: 521-04-14-265, wysokość kapitału zakładowego: 8 366 300 zł., wpłacony w pełnej wysokości.

Poniżej odnosimy się do poszczególnych tez przedstawionych w piśmie z dnia 23 kwietnia 2010 roku (DP/795/10/DU).

Ad. I Rozwiązania mające na celu stworzenie sprzyjającego środowiska dla działalności twórców i innych posiadaczy praw w świecie cyfrowym.

W naszej ocenie wprowadzenie do katalogu pól eksploatacji jednego pola obejmującego prawo do zwielokrotniania i rozpowszechniania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w sieci jest rozwiązaniem, które uporządkowałoby obrót uwzględniając specyfikę korzystania z sieci i systemów na żądanie (podpunkt 1a tez).

Jesteśmy zdania, iż jednym z ważniejszych problemów dotyczących udostępniania utworów w sieci jest określenie krajów w których następować będzie korzystanie z utworów, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia określenia zakresu terytorialnego licencji. W tych okolicznościach słusznym wydaje się postulat wyeliminowania barier w ponadgranicznej eksploatacji utworów audiowizualnych, a możliwym rozwiązaniem jest wprowadzenie licencji skutecznej na całym terytorium Unii (podpunkt 1b tez).

Istotnym zagadnieniem pozostaje także sposób dokonywania rozliczeń wynagrodzenia należnego za korzystanie z utworów w sieci. Stoimy na stanowisku, iż rozwiązania normatywne (dyrektywa) powinny iść w kierunku wskazania jednego podmiotu uprawnionego, z którym korzystający byłby zobowiązany zawrzeć stosowną umowę licencyjną i na rzecz którego dokonywałby zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z utworu audiowizualnego w sieci. Rozwiązaniem najprostszym wydaje się, iż takim podmiotem uprawnionym powinien być producent utworu audiowizualnego, który następnie powinien być zobowiązany do rozliczania należnego współtwórcom utworu audiowizualnego wynagrodzenia za eksploatację utworu w sieci. Takie rozwiązanie z punktu widzenia użytkownika sieci pozwoliłoby na uniknięcie konieczności dokonywania rozliczeń z wieloma organizacjami zbiorowego zarządzania.

Za niezwykle istotne i słuszne uznajemy propozycje uregulowania zakresu i trybu dostępu do informacji o właścicielach praw posiadanych przez organizacje zbiorowego zarządzania, a także jasnego określenia zakresu działań i roli organizacji zbiorowego zarządzania w procesie udzielania licencji ponadgranicznych, przy czym opowiadamy się za rozwiązaniami wskazanymi powyżej.

Rozważając możliwe rozwiązania w zakresie dostępu on-line do dzieł osieroconych stoimy na stanowisku, iż regulacje w powyższym zakresie powinny obejmować wszelkie utwory, nie tylko literackie. W naszej ocenie bowiem problem trudności w ustaleniu uprawnionych w obecnej dobie może odnosić się do wszelkich utworów i nie widzimy uzasadnienia dla wprowadzenia odrębnych regulacji dla poszczególnych rodzajów utworów (podpunkt 2a tez). Jesteśmy również zdania, iż uwzględniając interesy użytkowników europejska regulacja dotycząca tzw. dzieł osieroconych powinna obejmować zarówno użytek komercyjny jak i niekomercyjny. Wprowadzenie ograniczeń mogłoby prowadzić do znacznego utrudnienia w dostępie do tego rodzaju utworów, co pozostawałoby w sprzeczności z istotą regulacji (podpunkt 2b tez).

Jak już wskazywaliśmy Polskie Radio S.A. opowiada się za udostępnianiem tzw. utworów osieroconych w oparciu o ograniczoną licencję ustawową. W naszej ocenie przyjęcie rozwiązania wedle którego korzystanie z dzieła osieroconego uzależnione byłoby od zawarcia umowy z organizacją zbiorowego zarządzania prowadziłoby do konkurowania między sobą przez organizacje zbiorowego zarządzania, a jednocześnie groziłoby nadużywaniem przez organizacje zbiorowego zarządzania pozycji dominującej i zasad konkurencji (podpunkt 2d tez).

W kontekście rozwoju technologicznego za bezwzględnie konieczne uznajemy konieczność dostosowania dyrektywy Rady nr 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 roku w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową do obecnych realiów technologicznych, a w szczególności uznajemy konieczność wprowadzenia regulacji porządkujących korzystanie z utworów w sieci (punkt 3 tez).

Biorąc pod uwagę wieloletnie doświadczenia Polskiego Radia S.A. w zakresie współpracy z organizacjami zbiorowego zarządzania i realia funkcjonowania poszczególnych organizacji zbiorowego zarządzania w szczególności na rynku polskim, za bezwzględnie konieczne uznajemy wprowadzenie regulacji mających na celu ujednoczenia zasad ich funkcjonowania w zakresie – działania, rozliczania i reprezentacji. W naszej ocenie ma to szczególne znaczenie dla usprawnienia systemu zbiorowego zarządu, ujednoczenia zasad proceduralnych i warunków licencji. Jednolite zasady prowadziłyby także w konsekwencji do uniemożliwienia wykorzystywania pozycji dominującej przez organizacje zbiorowego zarządzania (punkt 4 zasad).

Słusznym wydaje się być postulat rewizji katalogu przypadków dozwolonego użytku chronionego określonego w art. 5 dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 22 maja 2001 roku w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym. Bez wątpienia rozszerzenie katalogu pozwoli na znacznie szerszy dostęp do twórczości. Jednakże zbyt dalekie otwarcie grozić może zbyt daleko idącą ingerencją w prawa należne twórcom.

Ad. II:

Problem piractwa w sieci z uwagi na trans graniczny charakter Internetu wymaga działań i rozwiązań globalnych, które byłyby możliwe do stosowania mimo ciągłego rozwoju technik i technologii możliwych do wykorzystania dla łamania praw autorskich. Jednym z możliwych rozwiązań do zastosowania dla walki z piractwem w sieci jest nałożenie na dostawców treści w internecie i dostawców usług internetowych opłat na zasadzie opłat od czystych nośników (jakie przewiduje art. 20 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Jednocześnie zasadnym wydaje się przy przyjęciu takiego rozwiązania wprowadzenie ustawowego prawa do zamieszczania treści i dostarczania usług w internecie bez konieczności uzyskiwania zgody uprawnionych, ale przy wprowadzeniu obowiązku wypłaty stosownego wynagrodzenia w ramach opłat (jak w art. 20 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Rozwiązanie to musiałyby zostać także połączone z ogólnoeuropejskim systemem monitorowania i kontroli zakresu i sposobu korzystania z utworów w sieci.

PREZES ZARZĄDU
Polskiego Radia - S.A.
Jarosław Hasiński